

KALĖDOS SKANDINAVIJOJE

Šviesos karalaitės dienos

Nuo gruodžio 13 iki 13 dienų po Kalėdų — visą mėnesį trunka pats tamsiausias šiemės laikotarpis, Švedijoje vadinamas "Jultid". Tai laikotarpis, kuomet šiaurės saulė dangų yra žemiausia ir nespėjusi patekti jau leidžiasi. To laikotarpio švedų mergaitės tvaskančiomis širdimis laukia, nes jis yra Liucijos — šviesos karalaitės mėnuo, kurs prasideda gruodžio 13 dieną jos rinkimais. Karalaitės Liucijos rinkimų ceremonijai į Stockholmą suvažiuoja gražuolės iš viso krašto.

Vienas tokiam žiemės festivalyje dalyvavęs amerikietis rašo: "Išvaizduokite. Gruodžio mėnesį Jums būtina reikia važiuoti į šiaurę. Kalėdų mėnesio (gruodžio) dviliktos vakare pasikviesite Stockholmą ir apsinakvojate. Staiga vidurnaktį kaitas švelniai pasibeldžia į jūsų kambario duris, kurias buvotė pamiršę užrakinti... Durs tyliai palengva prasiveria ir į kambarį lyg angelas tylutėliai įeina ar įskrenda skaisči baltą būtybę su žiburiuojančia karūna ant galvos. Tai yra tradicinė "šviesos karalaitė Liucija", apvainikuota žalių lapų vainiku, jame dega 12 žvakių, simbolizuojančių dvyliką mėnesių metų se.

Švedams ir bendrai skandinavams tokia vizija ne naujiena, nes šiaurėje saulė yra nepalyginamai mažesnė negu Pietuose ir jos grįžimo laukimas yra tikras, kadangi iki pat Kalėdų kasdien vis mažiau begaisirodo, ir juo saulė mažiau begaisirodo, juo speigai darosi žiauresni ir naktis duskų ilgesnė už dieną. Liucija (Lux) vaizduoja saulę, kurios žmonės pasiilgę grįžtant ir jai pasirodžius kaip įmanomi džiaugiasi.

Tos šiaurės gyventojų šventės nežiniosiam svetimšaliui šviesos žiburius vainikuotos gražuolės pasirodymas yra di-

delis siurprizas. "Mane ko ne smūgis išliko", pripažino amerikietis. "Visiškai rimtai pamaniau, kad esu miręs ir danguje atsiradęs".

Senų senovės papročių, gruodžio tryliktoji diena yra "šviesos karalaitės", reiskia grįžtančios saulės triumfo diena, kurią pati karalaitė laukiančius žmones vaišina atsinėta kvepiančia kava ir pyragu. "Liucės vainiku" vadinama.

Šiaurės krašto kaimuose Liucijos šventė iš senų senovės iškilmingiau švenčiama negu didmiesčiuje. Karalaitė Liucija kaip nuotaka, berniukų ir mergaičių lydimu, linksmoje procesijoje traukia iš kaimo į kaimą, nuo namų iki namų, pas draugus ir pažįstamus, miegalius kalėdine daina ar giesme žadindama ir prisikėlusius kava su pyragais išais pavaišindama. Tolimesniuose nuo miesto ar kaimo vienkiauose gyventojai patys iš savo tarpo Liuciją išsirenka ir "Liucijos šventę" sau surengia. Stockholme universiteto studentai panašiai prikelia ir pavaišina savo profesorius. Šviesos karalaitės, panašiai kaip Amerikoje "grožio karalaitės" rinkimai vyksta iškilmingame festivalyje.

Kalėdų šventės prasideda gruodžio 24 dieną vakarop, visoje šalyje panašiai: Seimininkė pirmiausiai supiausto tradicinį Kalėdų kumpį, be kurio nėra viena šeima neapneina. Tai atlikusi seimininkė atneša ir stato stalo viduryje didžiulį katilą su sriuba, kurioje plaukioja pamerktos duonos riekiės. Šeimos nariai, susėdę aplink stalą pagal amžių ir padėtį, kiekvienas iš katilo prisipila sriubos ir savo lėkštes, ir stengiasi prisipilti tiek, kad katilė nieko nebeliktų, nes pagal seną tradiciją ir tikėjimą kiek katilė palieka samčiu neišsemtos sriubos, tiek ateinančiais metais bus nelaimingų dienų. js ps

M. K. ČIURLIONIS 1875-1911 M.

(Iš M. Šileikio paskaitų)

Deskartas pasakė: "Aš atsiaklaupiu prieš didžiųjų kūrėjų nemirtingus kūrinius ir prisipažįstu su visa savo nuostaba ir meile jiems".

Ivadas

Šiais metais visame lietuviškame pasaulyje buvo minimas Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo šimtmetis.

Čiurlionis savo muzika ir tapyba pažadino amžiams svetimųjų marinau lietuvių tautą. Savo kūrybai jis įėjo įkvėpimo Lietuvos praeitį — lietuvių tautosakoje, legendose, pasakose ir sukūrė nuostabių kūrinių pvz., Karalių pasaka, Auka, Pilies pasaka, Aukuras, Pavasario sonata (finale), Bokštai, Varpinė, Žalčio sonata (andante) ir kt. kūrinius iš tautosakos. Jis palietė Lietuvos antikinę praeitį savo intuityvia filosofija, iškeldamas ilgaamžį tautos būdą, net prieš seniausius laikus. Jo įžvalga į proistorę ir visata yra kažkas "svetimo", sunkiai suvokiamo. Sunku suprasti Čiurlionio dvasines gėmes ir paslap- tis, to genijaus, kuris tapo mums mįslė. Visokie jo kūrybos aptarimai daugumoje tik spėjio- mai. Jam nėra palyginamo objekto, nes jis gyveno ir kūrė savo pasauliu, mylėjo savo gimtąjį kraštą, — Druskininkų apylinkes ir Palangą. Iš šitų versmų Čiurlionis semėsi kūrybai įkvėpimą. Iš to ir atsirado minėti kūriniai, legenda apie nugrimzdusį Raigardo miestą Nemuno slėnyje. Tautosakos išryškėjo Čiurlionio genialioji jė-

ga. Garsai ir teptukas, tai Čiurlionio analoginė kūryba, nauja ir nepakartojama.

Čiurlionis muzikoje gal neišreiškė taip gilių minties ir dvasinio pilnumo, ką išreiškė savo paveikslų vizijose pilnu brandumu. Šitų dviejų elementų sintezėje susijungia muzika ir dailė kartu, bet paveikslai šiandieną pabrėžia jo genijų dailėje. Mažai tegirdime jo muzikos, kūrinių, kai muzikai skyrė daugiau laiko, ilgiau mokėsi konservatorijoje, negu dailėje. Čiurlionio kūryba turi tris etapus: Pirmasis laikotarpis Druskininkų gamta, pačios studijos. Vėliau pereina iš natūralios simbolizmo prie alegorinių metaforų ir metafizinio pasaulio filosofijos. Trečiame etape vėl grįžta prie realizmo ir sukuria žemiausių kaptines ir kopolstulpius, grynai tautinio meno motyvais.

Čiurlionis buvo muzikas, poetas, filosofas, atsiskyrėlis, bet ne sukilėlis-romantikas. Jis nepažeidė gamtos moralės. Jeigu gamta būtų paneigęs, tai nebūtų nieko sukūręs. Jam gamta ir visada buvo realus dalykas.

Čiurlionis gimė Varėnoje 1875 metais rugsėjo 22 d. Mikalojaus buvo vyriausias sūnus skaitlin- goje Čiurlionių šeimoje: turėjo 5 brolius ir 4 seseris. Tėvas Konstantinas buvo vargonininkas Varėnoje ir Druskininkuose.

Motina Adelė-Marija-Magdalena Radmanaitė, į Lietuvą atsiėmusio bavo Radmano dukte.

Kostuko pirmieji žingsniai

Druskininkuose būsimasis muzikas-tapytojas, Kostas Čiurlionis, eksperimentuoja pats savo siela, savo genijum. Gamtovaizdžiai, kuriuos tada tapė, brailiniai buvo puostabūs, ypač laukai, beržai prie Nemuno, rugiai, piūtė — pėdai laukuose ir triptikas "Raigardas" plačiose Druskininkų lygumose, "žiemos", "Vasaros" ir "Pavasario" ciklai, turi aiškų natūralizmą. Visi jo paveikslai, kuriuose kompozitoriaus sielos balsas rado vaizdinį atgarsį — turėjo savyje nuostabią gyvybę.

Čiurlionis eidamas 13-tus metus Oginskių dvare Plungeje mokėsi muzikos, grojo kunigaikščio Mykolo Oginskio dvaro orkestre. Dalyvavo žaidimuose sniego kare. Kostukas sniego gabalu pataikė kunigaikščiui tiesiai į nosį, bet Oginskis jį mylėjo ir nesupyko. Kartą kunigaikštis jį subarė, kad jis dažnai einas šeškerioti, vietoj mokesis. Tada Kostukas sviedė karpių virtinę jam po kojų, sakdamas: Valgyk pats. Čiurlionius labai nemėgo Mykolo brolio Bohdano Oginskio, kuris buvo despotas. Gavęs progą, Kostukas nuvyko į Palangą. Grožio jėgos jūros ošimu. Tas ošimas jo ausyse skambėjo kaip kokias simfonijas. Savo draugui Moravskui Varšuvoje pasakojo: "Tu nežinai, kokia jūra nuostabi, idomi, tarytum savaime muzika". Kostukas susirgęs buvo priverstas grįžti pas tėvus. Kunigaikštis tada parūpino jam stipendiją studijuoti muziką Varšuvos konservatorijoje. Mokytojas, pastebėjęs jo gabumus, leido jam laisvai pasirinkti tokius kūrinius ir temas, kokių jis nori. Šalia studijų jaunasis Čiurlionis Markevičių namuose dalyvauja vakarėliuose, kur rinkdavosi inteligentija. Ten buvo ir jo draugų iš Druskininkų, su kuriais anksčiau draugavo. Jis susidraugavo su konservatorijos studentu Eugenijum Moravskiu ir laisvalaikio juodu eidavo pasivaikščioti į mišką, nes Kostukas nemėgo ir nemokėjo šokti. Savo draugui jis pasakojo savo įspūdžius Palangoje.

1899 metais Čiurlionis iš Varšuvos parvažiavo su diplomu. Tėvams ir sesutėms buvo didelis džiaugsmas. Varšuvoje pasiliko jo broliai: Povilas, Stasys, Petras ir Jonas. Stasys lankė realinę vidurinę mokyklą. Visi jo broliai ir seserys mokėjo skambinti, juos mokė Kostukas. Tai buvo muzikali visa Čiurlionių šeima. Varšuvoje būdamas Čiurlionis susidraugavo ir su Volmanų šeima. Mokė muzikos Volmanų dukrą ir kitus. Visi jį mylėjo dėl būdo patraukimo, Vėliau išvyko į Leipcigą studijuoti muzikos. Kai sugrįžo į Druskininkus, jo kūrybinės nuotaikos pasikeitė. Buvo Dresdene, Pragoje, Vienoje ir muziejuose, pasakė: jis pripažįsta tik klasikinį meną.

Meno mokykla Varšuvoje

Baigęs muzikos studijas, 1903 metais Čiurlionis įstojo į Stab-

rausko tapybos mokyklą, eidamas jau 28-tus metus. Studijavo pas K. Tichį, ir J. Kauziką, o 1904 m. buvo prof. Ferdinando Ruščio mokinys. Iš pat pradžių jis taip intensyviai ėmė tapyti ir savo kūryba pasirodė toks subrendęs, jog profesorius Ruščius jam patarė mesti mokyklą, kurioje jis tik veltui eikvo laisvą laiką, ir griebtis savarankiško kūrybinio darbo. Čiurlionio meninė jėga Varšuvoje išsijungė iš jūros ošimu. Tas ošimas jo ausyse skambėjo kaip kokias simfonijas. Savo draugui Moravskui Varšuvoje pasakojo: "Tu nežinai, kokia jūra nuostabi, idomi, tarytum savaime muzika". Kostukas susirgęs buvo priverstas grįžti pas tėvus. Kunigaikštis tada parūpino jam stipendiją studijuoti muziką Varšuvos konservatorijoje. Mokytojas, pastebėjęs jo gabumus, leido jam laisvai pasirinkti tokius kūrinius ir temas, kokių jis nori. Šalia studijų jaunasis Čiurlionis Markevičių namuose dalyvauja vakarėliuose, kur rinkdavosi inteligentija. Ten buvo ir jo draugų iš Druskininkų, su kuriais anksčiau draugavo. Jis susidraugavo su konservatorijos studentu Eugenijum Moravskiu ir laisvalaikio juodu eidavo pasivaikščioti į mišką, nes Kostukas nemėgo ir nemokėjo šokti. Savo draugui jis pasakojo savo įspūdžius Palangoje.

Čiurlionis buvo nusprendęs rašyti operą, patriotinių jausmų inspiruotą. 1906 m. laisvė broliui Povilui rašė: "Ar tau žinomas lietuvių judėjimas? Aš esu pasiryžęs visus savo buvusius ir būsimus darbus skirti Lietuvai. Mokomės lietuvių kalbos ir rengiuosi parašyti lietuvišką operą".

Sumanymas rašyti operą buvo atgaivintas tik 1908 metais, susižiedavus su Sofija Kymantaitė, kuri šiai operai jau ražė libretą. Buvo pradėta ir muzika kurti, bet pasiliko tik esku- zos.

Maždaug tais metais Čiurlionis Volmanų šeimos pakviestas

tyt apie visatos erdvių paslaptis, žmogaus paskirtį ir vietą pasaulyje, — gėrio ir grožio kovą prieš blogį ir tamsą. Čiurlionio paveikslai kupini poezijos, muzikos, filosofijos, simbolikos ir siekimo didžiųjų sudėtingų formų.

Čiurlionis Vilniuje

Čiurlionis savo mokslo metais gyveno polonizmo supamas. Visi Čiurlionių šeima kalbėjo lenkiškai. Bet patekęs lietuviškon aplinkon, Vilniuje susidūrė su lietuviškąja inteligentija; su savais žmonėmis — dail. Adomu Varnu, Petru Rimša, A. Žmuidzinaučiu ir kitais lietuviams. Įsijungė į kultūrinę veiklą, dirbo scenai dekoracijas, piešė plakatus. Pamilo lietuvių kalbą, liaudies dainas, surengė savo kūrinių parodą. Savo laisvę jis sa- šė:

"Liaudies menas turi būti meno pamatas. Jis yra mūsų pasididžiavimas. Iš jo turi kilti savotiškas lietuvių meno stilius, nes tas gražumas, kurį turi savijė, yra grynas savotiškumas".

Čiurlionio sesuo Jadvyga Čiurlionytė-Borutienė savo knygoje "Atsiminimai apie M. K. Čiurlionį, rašo apie Čiurlionių gyvenimą. Iš laisvų sužinojome, kad Čiurlionis daugiau domėjosi kompozitoriais, negu atlikėjais. Jis sakydavo: "Atlikėjas šiaip ar taip, yra tik reproduktorius". Anot jo, šie žmonės gauna žymiai didesnę atlyginimą moraliai ir materialiai, negu tie, kurie kūryba jie minta ir kurie muzikos mėgėjų ir netgi specialistų nesuprasti, badu miršta.

Čiurlionis buvo nusprendęs rašyti operą, patriotinių jausmų inspiruotą. 1906 m. laisvė broliui Povilui rašė: "Ar tau žinomas lietuvių judėjimas? Aš esu pasiryžęs visus savo buvusius ir būsimus darbus skirti Lietuvai. Mokomės lietuvių kalbos ir rengiuosi parašyti lietuvišką operą".

Sumanymas rašyti operą buvo atgaivintas tik 1908 metais, susižiedavus su Sofija Kymantaitė, kuri šiai operai jau ražė libretą. Buvo pradėta ir muzika kurti, bet pasiliko tik esku- zos.

Maždaug tais metais Čiurlionis Volmanų šeimos pakviestas

išvyko į Kaukazą poilsui, po ligos. Jį labai sužavėjo didingi Kaukazo kalnai, įsigijo naujų įspūdžių savo kūrybai.

1909 metais Čiurlionis su rašytoja Sofija Kymantaitė susituokė Vilniuje per Naujuosius Metus. Jiems gimė dukra Danutė.

Čiurlionis vertėsi muzikos pamokomis. Jam buvo daug pasiūlymų užimti muzikos konservatorijoj aukštą vietą, bet jis atsisakė. Nors jis nebuvo formaliai išėjęs meno mokyklos "menas menui", bet išsakė savo vidinio pasaulio vizijas, todėl netenka vertinti, kaip formalios technikos kriterijų, o kosminių vizijų kūrybinį originalumą, nušvietusios lietuviškos dvasios gėmės. Jo kūryba ir pasibaigė tik jo paties kūryba, nes nepaliko tradicijos, nesukūrė mokyklos todėl, kad jo kūrybos forma niekam neprieinama.

Čiurlionio 100 metų gimtadienį minime kaip kilnios dvasios genialę asmenybę. Jis sukūrė didelį dvasinės kultūros lobyną mums ir kitiems. Nei gyvu žodžiu, nei raštu nėra lengva apibūdinti Čiurlionį nemačius jo tapybos, negirdėjus jo muzikos. Jo ir kiti pilnai neapibūdino, tik patys jį išlėkė jo genijų. Buvo dar ir visai tebėra aiškina Čiurlionio metafizinę filosofiją, net primetamas abstraktas, su kuriuo jis nei progos, nei laiko neturėjo susipažinti, tai rodo jo pasirinktas kelias. 1949 m. meno istorikas Alexis Rannitas rašė: "M. K. Čiurlionis Pioneer de l'art abstrait". Australijos meno kritikas Edgar Avikas rašė, kad Čiurlionis išradęs abstraktinį meną. O Vorobjovas, Čiurlionio monografijos autorius, aiškiai pabrėžia Čiurlionio originalumą, nesuderinamą su niekuo kitu.

Čiurlionis prie nieko nepritampa

Čiurlionio tapyba toli nuo dabartinių abstraktinių formų. Jo laikais reikėsi naujos meno srovės-srovelės ir visos buvo eksperimentais paremtos, išskyrus impresionizmą. Abstraktus dailės stilius prasidėjo bandymais, tada nėra tikro įrodymo, kas buvęs pirmas. Kandinskio šalininkai teigia, kad jis buvo abstrakto tėvas. Juk Picasso ir Brako kūbizmas taip pat yra abstraktus.

Aš tikiu, kad meno raidos geneologijoje Čiurlionis bus artimesnis surrealizmui, nors jo laikais surrealizmas mažai kam buvo ir žinomas. Jeigu turime legendas ir alegorijas, tai turime ir surrealizmą, nes Čiurlionio kūryba remiasi simboline kalba, poetinėmis alegorijomis ir tikrai mums giminą dvasia. Jo kūryba įsisąmonino lietuvių dvasioje ir ideologijoje, tačiau suprantama ir kitiems. Čiurlionio kūryboje susiklostė labai daug ir sudėtingų problemų. Nežinau, kiek tai liečia Čiurlionį, bet surrealizmas reiškia tai, kad kūryba turi būti aukščiau gamtos matomų daiktų, suvokiama tikrai intuityviai ir protu, gyvoji veikla. Visi objektai turi veikti pagal žmogaus komandą. Surrealistinė meno forma yra "literatūrinė" ir liustracinė metafora, turi kalbą ir akis, o abstraktinė — nebylė, subjektyvi forma, iš skirta iš suvokiamo pasaulio. Surrealizmo priemonėmis galima išreikšti gėrį, grožį, taip pat ir blogį. Dailis surrealizmas panaudojo vulgariais dalykais, o Čiurlionis savo vizijose išreiškė grožį, gėrį ir žmogų idealistą. Svetimų įtakų jam negalima prikišti. Jis rado savo tiesų kelią ir išeitį.

Lenkų žurnalistas ir dramaturgas Andriejus Markevičius apie Čiurlionį taip atsiliepė: "Čiurlionis ilgai slėpė savo

naująjį polėkį — tapybą, kuri jau senokai jį kankino ir traukė, kol pagaliau privertė kuriam laikui atsisakyti kompozitoriaus darbų. Beje, jis visada mano tėvui sakydavo, kad vien užrašyti muziką, kurią girdi savo širdyje, yra nepakankama. Širdyje jis nešiojo ne tik garsus, kuriuos perkeldavo į preliudijas ir kitus muzikos kūrinius, bet taip pat ir jų paveikslus, atvaizdus tų kūrinių, kuriuos komponavo, tai būdinga visam jo gyvenimui ir kūrybai".

Markevičiaus atsiminimų ilgo rankraštis perduotas M. K. Čiurlionio vardo Dailės muziejui Kaune.

Čiurlionis muzikoje gal neišreiškė tokios gilių minties ir dvasios pilnumo, kokią išreiškė savo paveikslų vizijose visame pilnume ir subrendime. Reikia manyti, kad šie du elementai — muzika ir vaizdai — papildė vienas kitą, bet paveikslai šiandieną pabrėžia jo genijų. Kodėl taip mažai girdime jo muzikos kūrinių, kurių yra sukūręs labai daug: apie 100 kompozicijų fortepionui, senatų, fugų, preliudijų ir kamerinių kūrinių? O muzikai jis skyrė daugiau laiko, ilgiau mokėsi, negu tapybai. Palyginti trumpu laiku, 6 metų laikotarpyje nutapė 300 paveikslų, daug piešinių, kurie dabar yra Čiurlionio vardo Dailės muziejuje Kaune. Dailėje jis daug atsiekė, tai paskutinis jo kūrybos etapas. Pirmas etapas, tai ankstyvieji piešiniai gamtoje, antrasis — muzikos-tapybos sintezė, o tretysis — simbolika, įskaitant ir Zodiako ženklų ciklą.

Pravartu paminėti, ką didieji humanistai sako apie Čiurlionį. Roman Rolland, susipažinęs su Čiurlionio kūryba, taip atsiliepė: "Mane nustebino vienas jo paveikslų kompozicinis bruožas: beribių platumų reginys, kuris atsišveria nuo kažkokio bokšto ar aukštos sienos dvasinės žemynas, ir jo Kristupu Kolumbu neabejotinai liks Čiurlionis".

Maksimas Gorkis taip išsireiškė: "O kurgi svajonė, fantazija, klausiu aš? Kodėl mes neturime Čiurlionį? Juk tai muzikinė tapyba. Man patinka tuo, kad jis mane vertė galvoti, kaip literatą".

Mečeslovas Ivanovas apie Čiurlionį pasakė:

"Jo metodas yra intuityvios regimųjų elementų apdirbimas remiantis iš muzikos paskolintais principais".

Čiurlionio monografija

Pirmoji Čiurlionio monografija vokiečių kalba buvo išleista 1938 metais, tai Nikolai Vorobjovo įvertinimas mūsų kūrėjo Čiurlionio. Knyga pavadinata: "M. K. Čiurlionis, Der Lituische Maler und Musiker", Verlag, Leipzig. 95 psl. apie 50 reprodukcijų ir vienas spalvotas priedas. Tai pirmoji monografija Vakarų Europos skaitytajams. Dr. N. Vorobjovo knyga kaip tiktas tarp mūsų ir Europos tautų dvasinės kultūros. Apie monografiją Berlyno universiteto kultūros istorijos katedros profesorius Pinderis gražiai atsiliepė. Prancūzų rašytojas Romain Rolland Vorobjovui atsiuntė sveikinimo laiską už Čiurlionio monografiją pridėdamas ir savo žodį: "Čiurlionio menas — muzika ir tapyba nevedė prie dviejų šakų susimaišymo".

Paskutiniu laiku atsirado kalbų, jog ten ir ten ruošiamasi išleisti Čiurlionio monografiją, bet ji nepasirodė, yra tikrai smulkių rašinių apie mūsų genijų, kurie taip ir išsimetė.

Apie muziką aš negaliu kalbėti (ne mano sritis), bet man atrodo, kad Čiurlionis dailėje nu-

(Nukelta į 2 psl.).

M. K. ČIURLIONIS 1875-1911 M.

(Atkelta iš 1 psl.).

stebė pats save, kaip muziką kompozitorį, tapytoją, kaip tapytoją, filosofą visados ir laiko situacijoje. Gal muzikos pasaulis pastūmėjo dar plačiau pasireikšti susikaupusiom idėjom jo pasamoneje, todėl taip aistringai išsiverė muzikos ir dailės analogija, tarytum du giminingi elementai konkuruotų viens su kitu. Bet ne. Šių dviejų elemen-

tų sintezė papildo viena kitą, pereina iš alegorinių metaforų į realius simbolius. Kosminį simbolizmą paverčia realiomis būtybėmis, nors atrodo fantastiškomis. Gražiausi Čiurlionio kūriniai yra "Žvaigždžių sonata", "Saulės sonata", "Jūros sonata" ir preliudijos, kur susilieja muzikos ir spalvų harmonija, gražūs vaizdai apjungia visatą ir žmogaus fantaziją "Žalčio sonata" natur-simbolinė su biomorfiniu elementu, susijungia

erdvė su žeme. Ant viršutinės linijos žvaigždžių juostoje eina angelas, didelė kirmėlė (žaltys) iškyla iš gelmių, o žemiau vyniojasi kažkokios embrijonai. "Saulės sonata" savo triumfu primena ne šios žemės pasaulį.

Trečiame Čiurlionio kūrybos etape maždaug 1908-1909 metų didingi savo grožiu ir mistika "Rexas", taip pat ir "Karalių pasaka". Pirmajame paveiksle dailininkas pavaizduoja visatą ir regimąjį pasaulį: planetas, žvaigždynai, kometas, vandenynai, plaukianti laivai, angelai, saulė, mėnulis ir jo Kūrėjas savo soste. Šis kūrinys sukaupia daug elementų — amžinybes ir triumfališką iškilmingumą, kokį žmogaus protas gali išsivaizduoti. "Karalių pasaka": du karaliai medžių paukščiame pasilenkę tariasi. Tai kaimynai karaliai derasi dėl Lietuvos ja besigroždami, laikydami rankose šodybą. Lietuva.

Šie Čiurlionio paveiksai pagausa žiūrovą didžiule fantazijos jėga, jausmingumu, jie kupini poezijos, muzikos, jausmo, filosofijos, aistringų grožio ir gėrio siekimo, sprendimo didžiulių ir sudėtingų formų. Paprasčiausiam gamtos reiškinyje dailininkas matė paslaptingą gyvybės virpėjimą, juto gamtos gyvybinių jėgų pulsavimą, puolatinį keitimąsi ir vystymąsi. Tai nėra kokia hipotezė, bet realus dalykas.

"Zodiako ženklai"

Zodiako ženklai yra kilnios poezijos vainikas iš 12 nedidelio formato paveikslų. Kiekvienas kūrinių turi gilią mintį ir estetinį grožį, kuris atsispindi iš Čiurlionio psichologijos subtiliausiais sielos virpesiais, erdvės ir žemės sintezėje, natur-simbolika. "Dvynai", skęsta į bedugnę, kažkoks beviltiškas praradimas. "Vandenius" lieja vandens iš saujos į jūrą. "Svarstyklės", du laivai ant bangų, reiškia lygybę ir netyčią, "Vėžys", "Saulys" ir kiti ženklai turi savo reikšmę ir gilią mintį. Nėra dūmų palyginimo objekto su kitu Zodiako ženklų autoriais.

Sunku pasakyti, kas jis buvo: tapytojas ar poetas. Gal teisingiausias atsakymas būtų, kad jis buvo muzikas ir tapytojas. Jo kūryba pati už save kalba. Čiurlionio tapyba pilna emocijų, be gudrių teorijų, mokėjimas išreikšti mintis su menkomis priemonėmis, o tik betarpiu jausmu ir intencija, nežūrint to, kad kai kurie slavomanai prikiša jam svetimų įtakų, ko iš tikrųjų nėra. Jis nesilaikė mokykloje įsigytų taisyklių ir teorijų. Jam buvo jos persiauros ir varžančios. Paskutiniai Čiurlionio paveiksai "Zemaičių kaimas" ir kopytėlės yra grynai realistiniai darbai.

Čiurlionio kūrinių parodos buvo suruoštos Vilniuje, Kaune ir Maskvoje, bet karui prasidėjus jie ten ilgesnį laiką pasilikę J. Baltrušaičio globoje.

1913 m. Vilniuje Lietuvių Dailės Draugija įsteigė Čiurlionio kuopą. Jos tikslas buvo gelbėti Čiurlionio kūrinius. LDD leidinyje yra pasakyta: (cituoju) "Čiurlionio izoliuoti veikalai, kad ir galingiausi, būtų tik nelaimingi našlaičiai, jo veikalai ir dalis, kad ir į žymesnes suskaldyti būtų daug mažiau suprantami ir atjaučiami".

1913 m. sausio 13 d. steigiamasis kuopos susirinkimas nutarė jai tokius veikimo pamatus: (cit.) "Lietuvių Dailės Draugijos įstatų 9-tą paragrafą iš jos narių tarpo steigti Čiurlionio kuopą. Tikslas: plėtoti ir lavinti lietuvių meną, o lygiai įtarpti jį pasaulio meno vainikan, skleidžiant Čiurlionio idėją, visose jo kūrybose šakose. Reikia sudaryti Čiurlionio kūrybos židinį".

Toliau LDD pastebi, kad nereikia Lietuvos kūrybą išleisti iš Lietuvos ribų. Kuopos Taryba susitarė su S. Čiurlioniene dėl paveikslų išpirkimo sąlygų. Visų perkamų paveikslų kaina 25,000 rublių. Visa suma išmo-

kama per 20 metų. Jeigu kurie paveiksai ir būtų nesišmokėti, tai Čiurlionienei grįžta visos teisės. Išpirktieji paveiksai tada lieka neličiami lietuvių tautos nuosavybė. Nors kuopa nebaigusi paveikslų apkainavimo, pranešė nustatytas kainas:

"Rexas" 2,000 rub. "Žvaigždynas", 12-kos paveikslų ciklas 1,000 rub.; "Saulės sonata" 4-rių paveikslų ciklas 1,000 rub.; "Vasaros sonata", 4-rių paveikslų ciklas 1,000 rub.; "Žilčių sonata", 4-rių paveikslų ciklas 1,000 rub.; "IV sonata", 3-jų paveikslų ciklas 800 rub.; "Fantazija", 3-jų paveikslų ciklas 1,300 rub.

Buvo sudarytas metinis fondas paveikslams pirkti. Aukotojų tarpe yra ir keletas organizacijų, kurios parėmė Čiurlionio kuopos fondą. Buvo 70 rėmėjų. Tarybos pirm. buvo Stasys Šilingas. Nariai: kun. J. Steponavičius, inž. S. Kairys, inž. J. Čiurlys, adv. M. Slezevičius ir V. Graurokienė. LDD atstovas Taryboje A. Žmuidzinavičius.

Didieji dvasios turtai gyvena ne tik ilgiau, kaip pavienis žmogus, bet ilgiau negu visa tauta. Čiurlionio gyvenimą nutraukė mirtis per anksti, pačiame jo kūrybingume, bet ir tai, ką jis atliko, paliko didelę dovaną šviesniam pasauliui.

NAUJIFŅOS KIEKVIENO
LIETUVIO
DRAUGAS IR RĖMĖJAS

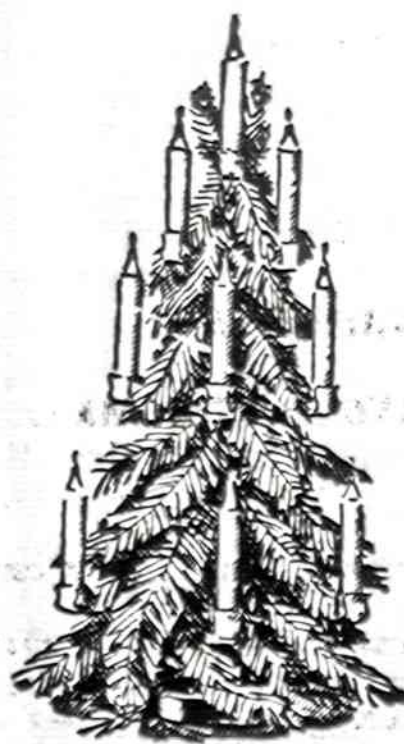
Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

MACKE REALTY CO.
K. J. MACIUKAS
GENERAL INSURANCE

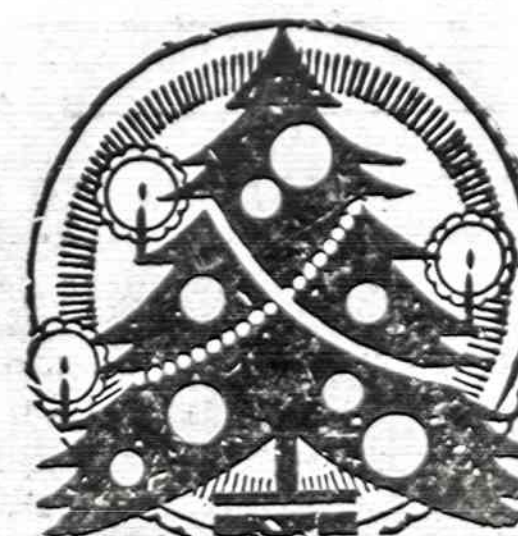
2549 West 71st St. Tel.: PROspect 6-3140

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų visiems draugams ir
klientams linki

BEVERLY HILLS FLORAL CO.
GENE IR BARB DRISH

"KAS TIK IMANOMA GĖLEMIS"
2443 W. 63rd St. Tel. PROspect 8-0833

CHICAGOS LIETUVIŲ NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ IR PAVIENIŲ DRAUGIŠKAS KLUBAS

LINKI LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ 1976
METŲ NAUJIENOMS, VISIEMS NARIAMS
IR DRAUGAMS

ANNA CONDUX — Pirmininkė
JULIA SACAUSKAS — Vicepirmininkė
VIKTORIA CINKA — Nut. rašt. ir koresp.
ROŽE DIDŽGALVIS — Finansų rašt.
KASPARAS KRIŠČIČNAS — Kontrolės rašt.
JONAS JONIKAS — Išdavininkas
JONAS JURKČNAS — Maršalka

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
draugams ir visiems lietuviams

COMMUNITY PRESS SERVICE

Vytautas P. Galskis, Sav.

Publicity — Advertising — Public
Relations.

7709 Westwood Drive
Elmwood Park, Ill. 60635 Tel. 456-0563

Holiday
Greetings
from

Saint
Anthony
Savings

Where Your Money Grows

As we celebrate our 53rd Christmas at Saint Anthony Savings, we are proud to introduce our new symbol. It's a symbol that expresses the growth and vitality we have shared with our savers since 1922.

We eagerly look forward to providing you with another year of record growth, record dividends, and the same personal attention that has always been a part of Saint Anthony Savings.

Merry Christmas, Savers!

Daily 9:00 — 5:00 p.m.
Monday 9:00 a.m. — 8:00 p.m.
Saturday 9:00 a.m. — 1:00 p.m.
Wednesday, Sunday — Closed
Suburbs 656-6330 Chicago 242-4395

Saint Anthony Savings

1447 SOUTH 49th COURT CICERO, ILLINOIS 60650

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

ERŽVILKO DRAUGIŠKAS KLUBAS

VALDYBA IR NARIAI

LINKI

VISIEMS DRAUGAMS IR RĖMĖJAMS
LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ 1976 METŲ

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

visiems lietuviams linki

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU:

A. LAURAITIS
V. LENDRAITIENE
L. LUNECKIENE
J. MILERICI
V. RASCIUSKAS

Sudarome dokumentus giminėms iš Lietuvos iškviesti.
Ruošiamės ekskursijų ir pavienių asmenų maršrutus į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus pigiausiomis kainomis ir geriausiais patogumais.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
BUREAU

9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Tel.: (312) 238-9787-8

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ LINKI VISIEMS
GEROS VALIOS LIETUVIAMS

METROPOLITAN
BANK & TRUST CO.

VIENTELIS LIETUVIŲ ĮSTEIGTAS COMERCINIS BANKAS CHICAGOJE

2201 WEST CERMAK ROAD Kampas LEAVITT STREET
CHICAGO, ILL. 60608 Telefonas: 254-1000

WILLIAM O. KURTZ, JR. ADOLFAS BALIČNAS

President Vice-President

KIEKVIENAS DEPOZITAS F. D. I. C. APDRAUSTAS IKI \$40,000.

APIE LIETUVIŲ DRAUGUS UKRAINEČIUS

Apie Ukrainos ir ukrainiečių vardą

Kaip paskiau pamatysime, jog pati ukrainiečių tauta susiformavo senovės trakų žemėje. Tad ir seniausios Ukrainos krašto krašto vardas buvo Trakija. O kada senosios šio krašto gyventojus užkariavo slavų gentis drevliani, tada jie buvo vadinami ir drevlianais: prof. F. Lot (Literatūros numeris 34 — knygos puslapio numeris 6) konstatavo: "Hunų kiltis akatsires (sikūrė Volinijoje... šios kilties vardas reiškė turkų kalboje "griūtis" (agatch -ari)... Būdinga, jog slavų kilties drevliani vardas, kuri pasirodė Volinijoje, turėjo tą pačią prasmę ("miško gyventojai")".

IX amž., kuomet variagai arba švedai, kuriuos final vadino "ruotsi", užkariavo Kijevą (arba Kitavą) ir ten (kurė centrinė valstybė, šios šalies gyventojai pradėta vadinti rusais, o pačią šalį — Rusija. Apie tai rašė mūsų istorikas prof. dr. J. Totoraitis (57-14 ir 15): "Pagaliau nutarė pakviesti variagus ar rusus iš Skandinavijos ir nusiuntė pasiuntinius, sakdami: "Žemė mūsų didelė ir turtinga, bet tvar-

kos joje nėra, ateikite viešpa-tauti ir valdyti mūsų"... Tas (variagas Olegas) paėmė į savo valdžią Kijevą ir į tą patį miestą iš Novgorodo perkėlė savo sostinę... Palengva jie patys susilaukė. Jų valdoma šalis nuo jų (ruotsi) ėmė vadintis Rusija". Pagal vokiečių metraštininko Thietmar de Mersebourg (1018 met.) liudijimą Kijevo valstybė vadinosi "Kitava civitas".

Vėliau atsirado šio krašto "Ukraina" pavadinimas ir pagaliau — Malorusija vardas, kuomet jis pateko caristinės Rusijos valdžion. Prof. dr. W. Schmid (48-3) nurodė: "Ukraina yra rusiškas pavadinimas "pasienio kraštas" — Ukraine ist rie russische Bezeichnung fuer "Grenzland".

O užsienyje buvo daugumoje vadinama Ruthenia, kaip nusakė pats ukrainiečių istorikas B. Sands (45-15): "Malorusia vadinama Austrijoje, Kanadoje ir U. S. A., o bendrai jie užsienyje paprastai vadinami "Ruthenians".

Ukrainiečių rasė

Pagal antropologų prof. Sa-

mokvasov, prof. A. Bagdanov (4-5) ir prof. E. Pittard (42-289) tyrinėjimus senieji Ukrainos gyventojai buvo dolichocephalai ir aukšto ūgio, vadinasi, jie visai skyrėsi nuo slavų rasės (brachycephalai). Tokiu būdu jie buvo visai artimi senovės trakų ir lietuvių rasei (dolichocephalai etc.).

Slavai yra plačia veidžiai, nedidelio ūgio, tamsių plaukų ir rudų akių: prof. A. Hettner (18-31) priėjo išvados: "Pirminiai slavai... plačiagalviai, brunetai", amerikietis antropologas prof. E. Huntington (30-7) rado: "...plačiagalviai lenkai, čekai, rusai".

Anot pačių ukrainiečių istoriko dr. S. Rudnitsky (44-261 ir 262) vėlesnių laikų rasinė priemaiša esminiai nepakeitė pirminio ukrainiečių rasės tipo: later admixtures have been too insignificant to visibly change the original type of the Ukrainians, ir ukrainiečiai pasiliko aukšto ūgio, pailgo veido ir tiesios nosies. Reiškia, slavų priemaiša nepadarė žymensio pakeitimo Ukrainos gyventojų rasei.

Kiek žymesnė priemaiša ukrainiečių rasę buvo lietuvių. Visų pirma, nuo seniausių laikų Ukrainos gyventojai artimoj kaimynystėje su lietuvių, be to, jie

ilgą laiką buvo valdomi lietuvių. Prof. G. Vernadsky (71-154) sako: "Romanai (Volinijos valdovai) pasisekė pavergti lietuvių gentis arti Volinijos ribų" ("Roman had succeeded in subduing the Lithuanian tribes closet to the confines of Volynia").

Žymus etnologas prof. dr. R. Latham (33-98) tiesiog kalba apie lietuvių didelę priemaišą ukrainiečių tautoj: "It may remark that a great proportion of these formadable (Kosaks of the Ukraine), if not the majority was of Lithuanian blood" — Galima pastebėti, kad didelė dalis šių galingųjų (Ukrainos kazokų), jei ne dauguma, buvo lietuvių kraujo. Sulig prof. dr. S. Koscialkowski (Dzieje Ziem W. K. Litewskiego, Londyn, 1963, 91 p.) laike Krymo karo 1854-5 m. tarp turkiškų sultonų kazokų neturėjo ir save vadinusių lietuvių.

Ukrainiečių charakteris

Taip pat savo charakteriu ukrainiečiai daugumoje skiriasi nuo slavų, ypač nuo rusų ir lenkų. Šiuomi jie labiau artimesni senovės trakams ir lietuviams. Pas ukrainiečius nerastime tokio žiaurumo, netolerancijos savanaudiškumo, klasingumo, šiurkštumo ir pan., kuo pasižymi lenkai su rusais.

Ir priešinkai, kaip dr. S. Rudnitsky (44-199) konstatavo, ukrainiečiai nuo senų laikų pasižymi humanišku, paslauga artimui, švelnumu, mandagumu, nuoširdumu, vaišingumu ir tolerancija, ko stokuoja pas lenkus ir rusus ("which we do not find the Poles and Russians").

W. Chamberlin (9-6) pažymi: "Savo istorijoje ukrainiečiai daugumoje buvo karių (vyčių) ir kaimiečių žemdirbių tauta... Šiam stipriam ūkininkų užnugary galima rasti pradžią kai kurių labai patrauklių ukrainiečių tautinio charakterio bruožų: atvirumas, paprastumas, nuoširdus vaišingumas". Tokiomis charakterio savybėmis pasižymėjo ir lietuvių tauta. Tai liudija žymus Karaliaučiaus universiteto prof. dr. L. Rhesa (43-31): "dora, narsumas, vaišingumas, švelnumas ir atvirumas yra mano tautos (lietuvių) puošmenos".

Ukrainiečių gyvenimo būdas

Ukrainos gyventojai savo amžių bėgyje yra sukūrę gausybę gražių papročių, kurie atsispindi visam jų gyvenimo būde. Tai siekia žilą senovę, kuomet Ukrainos gyventojai trakais buvo vadinami. Kaip senovės trakai, taip ir ukrainiečiai yra gamtos gerbėjai. Anot dr. S. Rudnitsky (44-200), ukrainiečiai yra giliai suaugę su gamta, jos sudvasinimu, kas pasireiškia tyriausiais žmogaus jausmais nuo senų laikų. Jie puošia trobas po langais gražiais gėlynais, ko nerastime pas rusus. Jų gausiose meilės dainose, kaip ir pas lietuvių, nerastime fizinio seksualumo, bet išreikšta tyras dvasi-nis grožis.

Pagal etnologą dr. J. Machal Dr. I. Gray "The Mythology of All Races", 1964.III.306) Ukrainoj buvo švenčiamos pagoniškos šventės, kaip tai dievaičiui Gerovit (Gerovyti), kuris atitiko žemaičių (lietuvių) dievaitį Dotiną, o taip pat ukrainiečių kūčių papročiai beveik tolygūs lietuvių kūčių papročiams. Per pačias Kalėdų ir Velykų šventes vaikai eidavę nuo vieno namo prie kito dainuodami (lalaudami), tikėdamiesi už tai gauti dovanėlių, gi suaugęs jaunimas per šias šventes, susirinkęs vakarais, dainuodavęs pritaikintas dainas ir šokdavo.

Ukrainiečiai, kaip ir lietuviai, mėgsta kaimo idilišką gyvenimą, kuris susijęs su įvairiomis tradicijomis bei papročiais, kurie juos lydi nuo lopšio iki kars-to. Taip pat ukrainiečiai mėgsta dainas, kurios pasižymi lyriškumu ir gausumu ir yra dainuojamos įvairiomis progomis, ypač vestuvių apeigose.

Bendrai paėmus, ukrainiečių gyvenimo būdas yra turtingas, spalvingas ir, kaip dr. S. Rudnitsky pažymėjo, savo esame visai skiriasi nuo rusų ir lenkų. Tai byloja ir istorikas W. Chamberlin (9-6): "Daug ten yra turtingumo ir spalvingumo ukrainiečių liaudies kultūroje, pradedant tradicinėmis dainomis ir baigiant įmantriais spalvingais drabužiais, kuriuos kaimo merginos ir jaunos moterys sekma-dieniais ir šventadieniais nešioja, kas taip pat yra glaudžiai susiję su kaimo gyvenimu".

Apie ukrainiečių kalbą

Lenkų ir rusų šovinistai, vadovaudamiesi politiniais tikslais, įrodinėja, jog ukrainiečiai neturi savo nuosavos kalbos, o kalba rusų kalbos dialektu arba lenkišku, kas, anot W. Chamberlin (9-9) neišlaiko mokslinės kritikos: "there is no scientific basis for the effects of extreme Russian and Polish nationalis to deny the existence of a separate and distinct Ukrainian na-

tional identity, language and culture".

Dr. S. Rudnitsky (44-168) nurodė, jog daugybė mokslininkų: Miklosich, Malinovsky, Dahli, Maksimovich, Postebnic, Zitevs-ky, Ohonovsky, Shakhmatov, Broch, Baudonin de Courtenay, Fortunatov, Karsh, Krimsky, Satovsky etc. ukrainiečių kalbą laikė atskira kalba, o ne dialektu. Tos pačios nuomonės laikėsi dr. H. Thompson (55-24), D. Wallace (72-347) ir kiti.

Prof. G. Nadris, prof. dr. T. Sulimirski (Acta Baltico-Slavica, Bialystok, 1967, 5 nr., 17 p.) pažymi, jog ukrainiečių kalbą susiformavo ant trakų kalbos substrato. Čia tektų pridurti, kad ukrainiečių kalbos susidaryme turėjo įtakos ir lietuvių kalba, ką liudija dabar išsilię li-tuanizmai ukrainiečių kalboje, kaip nurodė A. Nepokupnyj "Litavija ir drugie lituanizmy v ukrainskich gramatikach i slovar-jach", prof. K. Jablonskis "Lie-

tuvių žodžiai senosios Lietuvos raštinių kalboje" ("klunja" — kluonas etc.) ir kiti, o taip pat lietuviški vietovardžiai bei vandenvardžiai Ukrainoj.

Apie Ukrainos vandenvardžius ir kitus vardus

Daug Ukrainos vandenvar-džių savo kilmę yra trakiški (Turija, Tyras, Danapris etc.) ir lietuviški. Čia patieksime eilę lietuviškų vandenvardžių, kuriuos teko aptikti pas keletą mokslininkų: O. Trubačev "Nazvanija rek Pravoberežnoj Ukrainy": Veduga (liet. Vedega, Vadaga), Seime (Seimas), Kleven (Klevena), Ramen (Ramena), Ram (Rami), Mitva (Mituva), Skuba, Duba, Orava, Olava, Ruda-va, Udava, Kunava, Ruda, Sty-ga, Rut (Rūta), Ataka, Kalni-ka, Saika, Tureika, Zerava, Galo (Gala), Talka, Sula, Sagala, Na-ruč (Narutis), Nestun (Nestūna), Pereva, Ramon (Ramonas),

(Nukelta į 4 psl.).

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKI SAVO NAREMS, JŲ ŠEIMOMS IR VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA
"A P Š V I E T A"

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime visiems geros valios lietuviams

CHARLES P. KAL

DARWIN P. KAL

Per daugelį metų primindavau Chicagos ir jos apylin-kių lietuviams prisilaikyti vieno svarbaus principo: būti vieningais ir sutartinai veikti Amerikos politikus. Im-kime pavyzdį iš kitų tautų, kurių skaičius nei kiek ne didesnis už mūsų. Jei vieningai būtume dirbę, tai ne-būtume atsilikę politikoje ir ekonominiame gyvenime.

Vienybės principas ir šiandien galioja. Užmirškime visus tarpusavius nesusipratimus ir bereikšmes smulk-menas. Būkime vieningi, kad mūsų rinkti atstovai ga-lėtų kalbėti didelės Amerikos lietuvių vardu.

Charles P. Kal ir Darwin P. Kal

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKIME SAVO TAUTIECIAMS.

Pageidautume, kad ateinančiais metais sumažėtų mus skiriantieji maži, dažniausiai as-meniškos ambicijos dalykėliai, bet būtų sukauptos kiekvieno geros valios lietuvio visos pas-langos dideliame ir vieningame Lietuvos išlaisvinimo darbu. Tikrai vieningas, gerai organi-zuotas bendras darbas bus naudingas pavergtai mūsų tautai.

MARIJA ir ANTANAS RUDIS su Seima
LITHUANIAN RADIO FORUM

Dan Kuraitis

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
linki savo nariams ir draugams

GINTARAS KLUBAS

A. G. LIETUVNINKAS

2548 W. 69 St.

Tel. 476-6251

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems lietuviams linki

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linki visiems geros valios lietuviams

Mr. John G. Evans ir šeima
Mr. and Mrs. John G. Evans jr. ir šeima
Mr. and Mrs. Stanley P. Evans

ir
Mrs. Agnes Mažeika

6845 So. Western Ave.

Chicago, Ill.

DŽIAUGSMINGŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ
visiems kostumeriams ir prieteliams linki

FRANK ZOGAS - Prezidentas

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400
4040 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

APIE LIETUVIŲ DRAUGUS UKRAINECIUS

(Atkelta iš 3 psl.).

Kunila, Kruta, Kernica, Ingul (Ingula), Visun (Visūna), Krivaja, Žimija, Nemiga, Saga, Surra, Tigul (Tigula) etc.

O Strižak "Nazvi ričok poltovščini": Varva, Vara, Vargol (Vargalė), Virva, Gala, Saga, Reva, Viri, Vadena (Vadena), Orel, Kriva Ruda, Krivulja (Krivulė), Balka, Kruta, Diduva (Diduva), Vitova (Vituva), Ola, Olava etc.

Bet yra nemaža pavardžių Ukrainoj lietuviškos kilmės: Taras, Paneyko (Paneika), Moniuško (Maniškis), Witowsky (Vytautis), Singelewycz (Singala), Sydorenko (Sydaras), Rudnitsky (Rudinis), Shukevich (Šukys), Senyk (Senikas), Karibut (Kaributas), Voydot (Vaidotas) ir daugybė kitų, kurių čia neįmanoma išvardinti, kas rodo, tarp ukrainiečių ir lietuvių artumą. Be to, yra nemaža lietuviškos kilmės vietovardžių Ukrainoj: Linkovu (Linkuva), Skala (miestelis), Sieniava etc.

Apie seną ukrainiečių ryšį su lietuviais

Jau anksčiau pastebėjome tam tikrą senąjį ryšį ukrainiečių su lietuviais. Dabar norisi kai ką papildyti. Istorikas prof. W. Tooke (58-134), pasirėmęs senaisiais analais, tvirtino, jog senovės Kijevo (Kitavos) kunigaikštystės valstybinis herbas, kaip ir lietuvių, buvo vytis: "The old arms represented a warrior on horseback, holding sabre over head, in a red garment riding to the right".

Prof. W. Entwistle (13-62) pastebėjo, jog ukrainiečių mitologija (prieš Kijevo Vladimira) rišosi su lietuvių mitologija. Ukrainiečių archeologas J. Pasternak (Archeologija Ukrainy 701 p.) konstatavo, kad pagoniškais laikais Kijevo valstybėje buvo garbinamas griausmo dievaitis Perun (lietuvių Perkūnas) ir Sviatowyty (Šventavytis).

Pagal etnologą prof. dr. J. Negelein (38-15) Swantovit jodavęs ant balto žirgo. Tad galima prileisti, kad Sviatowyty buvusi ta pati laisvės deivė Lietuva, tik kitaip vadinama. J. Venclova (61-39) priejė išvados: "Lietuvos vardas yra kilęs nuo laisvės deivės Lietuva, kuris lietuvių buvo garbinamas nuo seniausių lai-

kų ir kurios atvaizdas dabar išliko Lietuvos valstybės ženkle Vytis".

Kaip aprašo smulkiau ukrainiečių kaimiečių gyvenimą (papročius, apeigas etc.) etnologas D. Zelenin (Russische Volkskunde, 1927 m.), tai jis buvo labai panašus į lietuvių ūkininkų gyvenimą. Tai papildė mūsų istorikas prof. dr. J. Balys (Liet. Enc., 8 t., 18 p.): "Skalbimo su šarmu indą ukrainiečiai vadina žlukto, kuris atitinka lietuvių žodį žlugtas... Ukrainiečiuose tie papročiai (Joninių) plačiai vartojami ir panašūs lietuvių".

Ukrainiečiai griežtai skiriasi nuo rusų

Ukrainiečiai ne tik rasiškai (antropologiškai) ir būdo savybėmis skiriasi nuo rusų (maskolių), bet ir savo kultūrinėmis vertybėmis bei tradicijomis, kaip nustatė ukrainiečių istorikas prof. N. Kostomarov (30-37, 42 ir 45): "Gamtos atspalvis dainose pas didžiariusius yra menkas, kai tuo tarpu pas mus (ukrainiečius) yra intensyvus. Ukrainiečių dainos neatskiriamos nuo gamtos. Moteris dainose pas rusus retai išreiškia žmogišką idealą, retai išreiškia jos grožį savo manierose. Ukrainietė moteris savo tautos poezijoje išreiškia dvasinį grožį. Didžiariusiai mažai mėgsta gamtą, jų soduose pas ūkininkus retai rasime gėlių, kaip tuo tarpu pas mūsų kaimiečius yra pilna... Ukrainiečiai pilna žodžio prasme yra giliai religingi, gi rusai ir religiją žiūri iš praktiškos pusės... Ukrainiečių bendruomenė (laisvas giminių susijungimas) nėra rusų miras (kur suvažsma žmogaus individualybę)".

Visai panašiai tvirtina ir čekų žymus etnologas ir slavistas prof. dr. L. Niederle (39-50): "Skirtumas tarp didžiariusių ir ukrainiečių yra labai didelis. Jis pasireiškia ne tik kalboje, bet rasiškai ir morališkai, charakterij, temperamente, liaudies dainose, tradicijose ir papročiuose". O taip pat pagal dr. G. Mende (37-40) tarp rusų ir ukrainiečių randasi didelis skirtumas jų kultūrinėje ir tautiniuose siekimuose.

Didelis skirtumas ukrainiečių ir nuo lenkų

Sulig istoriko dr. C. Jurgėlos (22-56) istorinėje evoliucijoje susiformavo visai skirtingas ukrainiečių tipas nuo lenko. Lenkai pasižymi savanaudiškumu, dideliu šovinizmu, klaida, žiaurumu, netolerancija etc., ko mes beveik nerastume pas ukrainiečius. O taip pat ir visa gyvenimo būdas ir kultūriniai pasireiškimai ukrainiečių žymiai skiriasi nuo lenkų.

Ukrainiečiai savistovi tauta

Ukrainiečių tauta susidarė ant senųjų gyventojų trakų substrato (pagrindo) su priemaisa slavų, kurie, daugumoj veikdami per provoslavų religiją, suteikė ukrainiečiams slavišką pobūdį, ir lietuvių, kurie, anot (prof. dr. V. Ščerbakivskij ir kitų) taip pat prisidėjo prie ukrainiečių tautos susiformavimo. Istorikai prof. dr. K. Pakštas, prof. dr. B. Dundulis, S. Dimi-trijev, N. Tichomirov, L. Wasilewski ir visa eilė kitų konstatavo, jog ukrainiečių tauta susiformavo, kada Ukrainą valdė senosios Lietuvos valdovai. Ir šiandien, išskiriant lenkų ir rusų šovinizmą, visi pripažįsta ukrainiečius, kaip savistovią tautą. Istorikas B. Sands (45-68) tvirtino: "Ši tauta (ukrainiečių) turi savo nuosavą kultūrą, savo nuosavą istoriją, savo nuosavą kalbą, literatūrą ir papročius". Pagal prof. H. Hirt senieji trakų gyventojai nėra išmirę, bet jie gyvena po kitais vardais.

Ukrainiečių tėvynė

Ukrainiečių graži tėvynė Ukraina yra didelis kraštas, kurio sienos prasideda nuo Juodųjų jūrų ir siekia Karpatų kalnus.

Ukrainiečių tėvynė

Ukrainiečių graži tėvynė Ukraina yra didelis kraštas, kurio sienos prasideda nuo Juodųjų jūrų ir siekia Karpatų kalnus.

Anot istoriko R. Bael (8-254), jis prilygsta Vokietijai ir žymiai didesnis už pačią Lenkiją, savyje talpina apie 40 mil. ukrainiečių, nors dar daug ukrainiečių gyvena už tėvynės ribų.

Tai yra šalis, kuri visam pasaulyje pasižymi derlingiausiomis dirvomis ir nemažais žemės turtais. Ukrainos upių tėvas Danapis savo gausiais vandėmis skiriodžia visą šią gražią šalį nuo šiaurės ligi pietų. Šis senas milžinas Danapis byloja seną Ukrainos praeitį, kada šis kraštas buvo vadinamas Trakija.

Pačiam Danaprio vidury randasi Kijevas (Kitava), t. y. lopšys pačios ukrainiečių tautos, apie kurį susiformavo savistovi ukrainiečių tauta, sulig istoriko dr. C. Jurgėlos visai skirtinga nuo lenkų ir rusų. Kijeve prasidėjo ir iš čia išsivystė į visą kraštą ukrainiečių tautinis sąjūdis, kuris privedė šią garbingą ir narsią ukrainiečių tautą prie Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo, ką klatingi kaimynai lenkai su rusais sužlugdė.

Pirmieji Ukrainos gyventojai ne slavai

Šiandien mokslo literatūroje beveik visuotinai priėta nuomonė, jog pirmieji Ukrainos gyventojai nebuvo slavai, ir kad slavai užėmė šį kraštą daug vėliau. Jau pradžioj radome (prof. A. Bagdanov, prof. dr. A. Hettner, prof. E. Pittard ir kitų antropologų išvadomis), jog senieji Ukrainos gyventojai rasiškai visai skyrėsi nuo slavų, reiškia, nebuvo slavai.

Taip pat archeologijos ir lingvistikos tyrinėjimo duomenys nurodo, jog ten seniau būtų slavų gyventojų (prof. T. Milewski etc.). Prof. dr. T. Sulimirski (Acta Baltico-Slavica, 1967, 7 nr.) aiškiai tvirtino: "Nerasta slaviškų ankstyvesnių vietovardžių šiam krašte (Ukrainoj)". Gi paties Ukrainos upių tėvo Dniepro (Danaprio) vardas ir nemaža kitų vandenvardžių pavadinimai savo kilme yra trakiški.

Žymusis pasaulio proistorės žinovas prof. H. Hirt (19-98) priejo išvados, jog Ukrainos derlingoji — juodžiamio sritis buvusi lopšys senųjų trakų, tiksliau sakant, trakų protėvynė. Pagal prof. M. Bobrozinski (6-43) slavai užvaldė trakų teritoriją. Anot to paties prof. dr. T. Sulimirski (52-17) trakai Ukrainoj buvo susilavinę. Vadina-si, senieji Ukrainos gyventojai ne slavai, bet trakai.

Slavai į senųjų trakų žemes

Istorikai mano, kad Karpatuose buvo susidaręs žymus slavų centras. Ir apie VI šimtmetį (Nukelta į 5 psl.)

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkiu visiems savo klientams, draugams
ir pažįstamiems

COMPLETE AUTO SERVICE

STASYS DAPKUS, Savin.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

4542 So. Western Ave.

Cliffside 4-2241

Linksmų šventių linkiu visiems giminėms, draugams ir
prieteliams, o lietuviškai spaudai siunčiu \$20.

ROŽĖ DIDŽGALVIENĖ

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ

IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKI

Euphrosine Mikuziūtė

SLA Pildomosios Tarybos išdinkė

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SVEIKINAME VISUS LIETUVIUS SU KALĖDOMIS IR
NAUJAIS METAIS

JOHN IR HELEN JOKUBONIAI

APIE LIETUVIŲ DRAUGUS UKRAINIEČIUS

(Atkelta iš 4 psl.).

slavai, avarų spaudžiami, pradėjo nuo Karpatų kalnų veržtis į šiaurę ir rytus, reiškia, į senovės lietuvių ir trakų žemes. Slavų istorikas prof. V. Ključevski (27-122) konstatavo: "Karpatai buvo slavų bendruomenės lizdas, iš kurio vėliau slavai išsiplėtė..."

Prof. I. Jonynas (23-12) rašė "Tada (6 amž.) slavai, gyvenantys apie Karpatas, pradėjo kilnotis upėmis aukštyn". Anglų istorikas W. Allen (2-8) silyveno (7 amž.) išilgai Dniepro". Pačių ukrainiečių istorikas

B. Sands (45-23) tvirtino: "The period of Slavonic colonization in the 6-7 centuries". Sulig mūsų minėtu prof. W. Tooke (58-139) slavai valdė vietines gyventojų kultis Kijevo apylinkėse.

Senųjų gyventojų Ukrainoje slavinimas

Senieji Ukrainos gyventojai buvo daugumoje sėsiai ir tenkiosi paprastu kaimo gyvenimu. Gi jų užkariautojai slavai buvo klajokliai, gyveno, kaip mūsų minėtas prof. V. Ključevski nurodė, kariškose bendruomenėse (družina), užsiėmė kariško

slavinimo.

Svarbiausia jiems buvo savo užkariautus gyventojus apdėti duoklėmis, gauti iš jų kiek galint daugiau pajamų ir taip leisti linksmą bajorišką gyvenimą. Pagal pačių ukrainiečių istoriką prof. dr. V. Antonovič (1-3) atskiros vietos sritys buvo užimtos slavų "družinų". Bet vietos gyventojai iki provoslavijos priėmimo mažai buvo slavinami.

Visą priešingą padėtį susidarė, kada 988 met. Valdimiras priėmė krikščionybę ir provoslavijos religiją padarė valstybine religija. Nuo dabar prasidėjo vietos gyventojų tikras slavinimas, ir provoslavija pasidarė pats svarbiausias senųjų gyventojų susilavinimo veiksnys, kaip G. Kleinow (25-18) pastebėjo: "Vladimiras naują religiją (provoslaviją) su ugnimi ir kardu įvedė". Juo labiau, jog visos mokyklos priklausė provoslavų cerkvėms ir jų vienuoliams (prof. B. Bobrovski ir kt.).

Zodžiu, naujas tikėjimas (su Bulgarišku raštu ir slavų kalba) buvo žymiausias veiksnys vietos gyventojų nutautinimui bei susilavinimui. Apie vietos gyventojų trakų susilavinimą pamatuotai rašė prof. dr. T. Sulimski (Act. Balt. Slav., 1967, 7 nr.): "The Thracians of the Ukraine have been likewise slavicised".

Ukrainiečių santykiai su lenkais

Per visą laiką ukrainiečių santykiai su lenkais nebuvo geri (apie tai plačiau rašė amerikietis W. Chamberlin "The Ukraine", 1944). Jau seniau lenkų dvarininkai, valdydami didžiulius Ukrainos žemes plotus, labai išnaudojo ukrainiečius kaimiečius, išaukdamie ukrainiečių vyčių (turkų kalboje "kazak") sukilimus, ir tuo labai apsinke ukrainiečių gyvenimą ir stisino jų tautinį bei kultūrinį pasireiškimą.

Ir kada po Pirmojo pasaulinio karo kilniai ukrainiečių tautai susidarė galimybė sukurti savo nepriklausomą valstybę, lenkai dėjo visas pastangas, kad tik Ukraina nebūtų nepriklausoma. Šiam tikslui, norėdami nuteikti pasaulio viešąją opinią savo imperialistiniams tikslams, lenkai — Lenkijos atstovai R. Dmowski 1919.1.29 d. Taikos Konferencijoje įrodinėjo, jog ukrainiečių tauta nepribrendusi nepriklausomybei, nors kaip gyvenimo praktika parodė, kad patys lenkai nebuvo pilnai pribrendę nepriklausomybei, nes sukūrė nenormalę Lenkijos valstybę su pavojingais koridoriais ir su per daug svetimomis žemėmis (arti pusės), negailestingai naikino savo pavergtas tautines mažumas, dėl to, susipykdami su visais savo kaimynais, vedė nedraugišką politiką, o visa tai privedė prie Antrojo pasaulinio karo ir pasaulinės katastrofos, iš kurios žmonija dar ir dabar negali išbristi.

Iš kitos pusės lenkai ėmėsi klastos ir smurto. Sulig L. Kirkien (26-27) Lenkija 1920.IV. 23 d. pasirašė su nepriklausomos Ukrainos respublika sutartį, kurioje lenkai pasižadėjo ukrainiečiams padėti išsilaivinti iš maskolių rusų jungo ir kad po to lenkai atsitrauks savo armiją iš Ukrainos, bet lenkai šią sutartį sulaužė, okupuodami didelę dalį Ukrainos žemių. Pagaliau Rygos 1921 m. sutartimi Lenkija su Sovietų Rusija pasidalino Ukrainos valstybę. Pagal dr. M. Lozynski (35-18) lenkai yra didysis ukrainiečių tautos priešas, nes jis sutrukdė nepriklausomos Ukrainos valstybės įkūrimą.

Užėmę Ukrainos Rytų Galiciją, lenkai visomis priemonėmis vykdė ukrainiečių tautos naikinimą, ir jos kuo greičiausia sulenkina savo užgrobtą dalį. Anot prancūzų objektyvaus istoriko prof. R. Martel (36-11), 1919 m. lenkai užėmė Ukrainos Rytų Galiciją sugriovė visa, kas tik ukrainiška, ir ukrainiečiai

buvo laikomi lenkų kariškių žiauriam terorui. Dr. S. Segal (47-165) papildo: "Savimi patikėdami, lenkų valdžia su teroru valdė šimtus ukrainiečių kaimų."

Ukrainiečių santykiai su rusais

Negeresni ukrainiečių santykiai ir su didžiurais, nes rusai nuo pat savo Ukrainos okupacijos pradžios visuomet stengėsi ukrainiečius visiškai nutautinti ir juos padaryti savo tautos žmonėmis, nesiskaitydami su priemonėmis. Caristinės Rusijos valdžia, kaip ir lietuviams 1864 m., uždraudė ukrainiečiams 1876 m., savo spaudą: W. Chamberlin (9-31) tvirtino: "Svietimo ministeris Volujev išleido įsakymą, paneigdamas, jog ten buvo bent kokia ukrainiečių kalba, ir tvirtindamas, kad ten yra tik bloga rusų kalba, sugadinta lenkų įtakos".

Caristinė valdžia nuėjo dar toliau, 1876 m. išleisdama aiškų draudimą spausdinti knygas, pamfletus ar vaidinimo dalykus lietuviškai. Dar žiauriau elgiasi su ukrainiečiais Sovietinė Rusija, kuri stengiasi ne tik visomis priemonėmis, nutautinti

ukrainiečių tautą panaikinti.

Ukrainiečių santykiai su lietuviais

Ir priešingai, amžių bėgyje ukrainiečių santykiai su lietuviais visuomet buvo geri. Sulig amerikiečių istoriku R. Buell, Lietuva savo galybės žydėjimo laiką, valdant Lietuvos karaliams, Ukrainą išvadavo iš totorių jungo. Prof. Juskievitch (Ukrain. kom. pirm.) pareiškė, jog ukrainiečių tautos istorijoje laimingiausi metai buvo, kada Lietuvos valdovai valdė Ukrainą.

Minėtas istorikas B. Sands (45-26) konstatavo: "Tokių būdu mes randame tai, kada maskoliai gyveno po absoliutinės monarchijos režimu, kada lenkai buvo valdomi išdidžios ir išskirtinės bajorijos, Ukrainoje, viešpataujant Lietuvos karaliams, buvo pilna laisvė ir respublikinės institucijos palaipsniui leido šaknis" ("In the Ukrainians kings"). Dr. C. Jurgeła (22-185) dar ryškiau nurodė: "The Ukrainians and White Ruthenes remember the bene-

volent rule of Lithuania, the only period of history when these peoples had known a measure of freedom" — Ukrainiečiai ir gudai prisimena palankią Lietuvos valdžią...

Nuo 15 amž. viešąjį Ukrainos gyvenimą tvarkė Lietuvos ištymai, t. y. Lietuvos Statutas, sudarytas žymiausių anų laikų lietuvių teisininkų pagal romėnų Justiniano kodeksą ir pagal Lietuvos papročius teisę. Tokiu būdu ir lietuvių tautos idėjos reiškėsi ukrainiečių gyvenime.

Ir kada Ukrainos Taryba (Ra-

da) paskelbė 1918.1.22 d. visam pasauliui Ukrainos nepriklausomybę, visa lietuvių tauta su džiaugsmu sutiko šią žinią ir rėmė šias ukrainiečių pastangas. Lietuva bene pirmoji pripažino naują Ukrainos respubliką, o vėliau visą laiką palaikė su ukrainiečių veikėjais nuosirdžius santykius. Lietuviai ir dabar su ukrainiečiais bičiuliškai bendradarbiauja.

Lietuviai nuosirdžiai linki draugiškai ir didžiai ukrainiečių tautai pirmą eilę įgyvendinti

(Nukelta į 6 psl.)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems geros valios lietuviams linki

Lietuvių MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA
VALDYBA ir NARĖS

~~~~~

Vietoj kalėdinių atvirukų, eina šis sveikinimas

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Naujienų redakcijai ir administracijai, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariams bei pareigūnams, giminėms, pažįstamiems ir bičiuliams linki

KLEMENSAS ir ELENA ČIŽAUSKAI

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

visiems savo kostumeriams ir geros valios lietuviams

"Low rates are a big reason we're the largest home insurer. But there are more..."

Our low rates wouldn't mean a thing if we didn't back them up with first-class service. We offer automatic inflation coverage. And, of course, I'm always close by when you need me. Stop in or call.

STATE FARM INSURANCE CO.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

EVERGREEN PARK, ILL.

Phone: GArden 4-8654

Like a good neighbor, State Farm is there.

State Farm Fire and Casualty Company

Home Office: Bloomington, Illinois

OL 2-5245

TO 3-9687

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki

VANCE FUNERAL HOME

ADVISERS & DIRECTORS
JEAN VANCE

1424 So. 50th Ave.

Cicero, Illinois 60650

~~~~~

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų, Laimingų — Sveikų Naujų 1976 Metų linkime visiems geriems lietuviams

TAMPOS LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

JONAS KALPOKAS — Pirmininkas
PRANAS SESTOKAS — Vicepirmininkas
ONA VILIENĖ — Protokolų sekretorė
STELLA OLENICK — Išdininė
PRANAS PARMALIS — Maršalka

TAMPA, FLORIDA

LINKSMŲ ŠVENČIŲ VISIEMS LIETUVIAMS

One Hour Dry Cleaning Service
One Day Shirt Service

THE MARQUETTE LAUNDRY and ONE HOUR DRY CLEANERS

2416 West 69th St.

Chicago, Ill. 60629

(on 69th ½ block west of Western)

Phone PR 8-9155

ALBINAS NAUJOKAITIS

su šeimomis linki visiems savo draugams, buvusiems ir būsimiems klientams

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ Nuoširdžius sveikinimus siunčiame ir Lietuvoje likusiems artimiesiems ir draugams.

BALDŲ IR PIANINŲ PERKRAUSTYMAS
SKUBUS IR SAUGUS PATARNAVIMAS

2419 West 67 St.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: Walbrook 5-9209

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linkime

savo klientams, draugams ir pažįstamiems

AUDYKLA "JUOSTA"

STANISLOVAS YURKUS

2448 West 71st Street

Chicago, Illinois. Tel. 737-5529

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJA

Sveikina visus lietuvius

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

LEONAS VASILEVAS — pirmininkas
JONAS JONIKAS — vicepirmininkas
EUGENIJA STRUNGYS — nutarimų raštininkė
BERNICE ŽEMGULIS — finansų raštininkė
PETRAS VILKELIS — kasininkas
ONA ŠVIRMICKAS — kontr. rašt. ir koresp.
ANTANAS RADZIUKINAS — maršalka.

Linkim Linksmiausių Kalėdų Švenčių ir Laimingiausių Naujųjų 1976 Metų visiems nariams, rėmėjams, draugams ir pažįstamiems

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ
228-TA VYRŲ KUOPA

JOHN G. EVANS, Jr., — pirmininkas
STANLEY P. EVANS — vicepirmininkas
VYTO UZNYS — fin. raštininkas
JOHN DREVIN — išdinininkas
ARNOLD BRAZIS, Jr., — nut. raštininkas
ARNOLD BRAZIS, Sr. — išdo globėjas
VYTO KANTRIMAS — išdo globėjas
ALGIRD BRAZIS — organizatorius
BRUNO GRAMONT — organizatorius
ARNOLD BRAZIS, Jr. — istorikas.

APIE LIETUVIŲ DRAUGUS UKRAINIEČIUS

(Atkelta iš 5-10 psl.)

Sausio 22 dienos (1918) Akta, t. y. sukurti savo tautinę nepriklausomą Ukrainos valstybę, gerai susipažinti su savo sena istorija, kuri siekia keletą tūkstančių metų (pradedant senųjų trakų gadyne), sukurti savo nuosavą plačią tautinę kultūrą ir pareikšti pasauliui savo tautinių genijų.

Lietuviai giliai tiki, kad ir ateityje tarp ukrainiečių ir lietuvių visuomet bus nuosirdūs draugiški santykiai, reikalaujant vieni iš antrų susilaikyti paramos, gi tuomet tiek Ukraina,

tiek Lietuva tvirtai atsistos ant savųjų kojų savo Tėvų Žemėje.

LITERATŪRA

- 1) Prof. dr. V. Antonovič Očerki istorii Velikago Knjažestva Litovskago", Kiev, 1879.
- 2) Allen "The Ukraine", Cambridge, 1940.
- 3) J. Armstrong "Ukrainian Nationalism", New York, 1955.
- 4) Prof. A. Bagdanov "Quelle est la race la plus ancienne de la Russie Centrale?", Moscow.
- 5) Prof. dr. Bender "The Home of Indo-Europeans", London, 1922.

6) Prof. M. Bobrzinski "Očerki istorii Polši", St. Petersburg, 1888, I.

7) M. Brion "Attila the Scourge of God", New York.

8) R. Buel "Poland", New York, 1939.

9) W. Chamberlin "The Ukraine", New York, 1944.

10) Prof. dr. Dundulis "Lietuvos užsienio politika 16 amž.", Vilnius, 1971.

11) D. Detschew "Die thrakischen Sprachkreise", Wien, 1957.

12) Prof. I. Duridanov "Thrakisch-Dakische Studien", Sofia, 1969.

13) Prof. W. Entwistle "European Balladry", Oxford, Oxford, 1939.

14) Prof. dr. L. Geitler "Litva i Litvane", 1874.

15) Prof. C. Gordon "The Age of Attila", 1960.

16) Prof. A. Goodhart "Poland and the Minority Races", New York.

17) L. Gray "The Mythology of All Races", 1964.

18) Prof. A. Hettner "Russland", 1916.

19) Prof. H. Hirt "Die Indogermanen", Strassburg, 1905, I.

20) Prof. E. Huntington "The Character of Races", New York.

21) Prof. K. Jablonskis "Lietuviški žodžiai senosios Lietuvos raštinių kalboj", 1941.

22) Dr. C. Jurgela "History of the Lithuanian Nation", New York, 1948.

23) Prof. I. Jonynas "Lietuvių tautos istorija", Kaunas, 1929.

24) Prof. dr. V. Jungfer "Kulturbilder aus Lituen", 1918.

25) G. Kleinow "Die Zukunft Polens", 1908, I.

26) L. Kirkien "Russia, Poland and the Curzon Linie", 1944.

27) Prof. V. Kijučevskij "Kurs ruskoj istorii", Moskva, 1904.

28) Prof. W. Korostowetz "The Rebirth of Poland", London, 1928.

29) Prof. W. Korostowetz "Polnische Auferstehung", 1929.

30) Prof. N. Kostomarov "Dieux nationalites russes", Lausanne, 1916.

31) A. Nepokupnyj "Litvia i drugie lituanizmy v ukrainskich gramatikach i slavarjach" (Baltistica, 1971, 7 nr.).

32) B. Krupnyckij "Geschichte der Ukraine", Leipzig, 1939.

33) Prof. dr. Latham "The Nationalities of Europe", London, 1863, I.

34) Prof. F. Lot "Les invasions barbares", Paris, 1937, II.

35) Dr. M. Lozynsky "Décisions du Conseil Suprême sur la Galicie orientale", Paris, 1919.

36) Prof. R. Martel "La Pologne et nous", Paris, 1928.

37) Dr. G. Mende "Die Voelker der Sovjetunion", Reichenau.

38) Prof. dr. J. Negelein "Das Pferd in arischen Altertum", Koenigsberg, 1903.

39) Prof. dr. L. Niederle "La race Slave", Paris, 1916.

40) Dr. O. Norem "Timeles Lithuania", Chicago, 1943.

41) V. Petrov "Baltica i slavica v gidronimii Ukraini", Kiev, 1935.

42) Prof. E. Pittard "Le races et l'histoire", Paris, 1953.

43) Prof. dr. L. Rhesa "Prutena", Koenigsberg, 1809, I.

44) Dr. S. Rudnicki "Ukraine", London, 1914.

45) B. Sands "The Ukraine", London, 1914.

46) Dr. V. Sedov "Slavjane verchnego Podnegrova i Podvinnija", Moskva, 1970.

47) Dr. S. Segal "The New Poland and the Jews", New York, 1938.

48) Prof. dr. W. Schmid "Alteuropa und Osten in Spiegel der Sprochgeschichte", 1966.

49) J. Slowaczynsky "Polska", 1953.

50) Ged. Č. Stanaitis "Kodėl neparašyta Lietuvos istorija", 1975.

51) O. Strižak "Nazvi ričok poltovščini", Kiev, 1963.

52) Prof. dr. T. Sulimirski "Poland and Germany", London, 1942.

53) Prof. dr. V. Ščerbakivskij "Formacija ukrainskoj naci", Praga, 1941.

54) J. Širvydas "Atilios siautimas lietuvių kraštais", 1919.

55) Dr. H. Thompson "Russian Politics", London, 1896.

56) Prof. W. Tomaschek "Die alten Thraker", Wien, 1892.

57) Prof. dr. J. Totoraitis "Mindaugas Lietuvos karalius", 1932.

58) Prof. W. Tooke "History of Russia", London, I.

59) Prof. P. Trejakov "Vostočnoslavjanskije plemena", Moskva, 1953.

60) O. Trubačev "Nazvanija rek Pravoberežnoj Ukrainy", Moskva, 1968.

61) J. Venclova "Lietuvos vardo kilmė", Chicago, 1972.

62) J. Venclova "Mindaugo krikštas — Lietuvos krikštas", Chicago, 1972.

63) J. Venclova "Suduviai-jotvingiai-dainuviai", Chicago, 1974.

64) J. Venclova "Prutėnai ir rytų galindai", Chicago, 1974.

65) J. Venclova "Lietuvių tautos pašaukimas", Chicago, 1975.

66) J. Venclova "Senovės trakai ir skitai", Chicago, 1975.

67) J. Venclova "Latviai ir gudai (suslavinti lietuviai)", Chicago, 1975.

68) J. Venclova "Apie senovės indus ir jų giminytę su lietuvių", Chicago, 1975.

69) J. Venclova "Senovės baltai ir jų sąryšis su lietuvių", 1959.

70) Prof. G. Vernadsky "Ancient Russia", 1959.

71) Prof. G. Vernadsky "The Mongols and Russia", U.S.A., 1959.

72) D. Wallace "Russia", New York, 1905.

73) J. Wiesner "Die Thraker", Stuttgart, 1963.

74) V. Žemaitis "Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai nuo Vyslos ligi Maskvos", 1972.

75) Prof. A. Voldemaras "La Lithuanie et ses problemes", Paris, 1933, I.

76) Inž. V. Žemaitis "Lietuvių etninių sienų klausimais", Chicago, 1971.

(Pabaiga)

Laimingų Naujųjų 1976 Metų giminėms,
draugams ir pažįstamiems
linki

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
linki taupytojams ir visiems Chicagos
ir jos apylinkių lietuviams

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Direktoriai ir Valdyba

EUGENE PIETKIEWICZ, Prezidentas

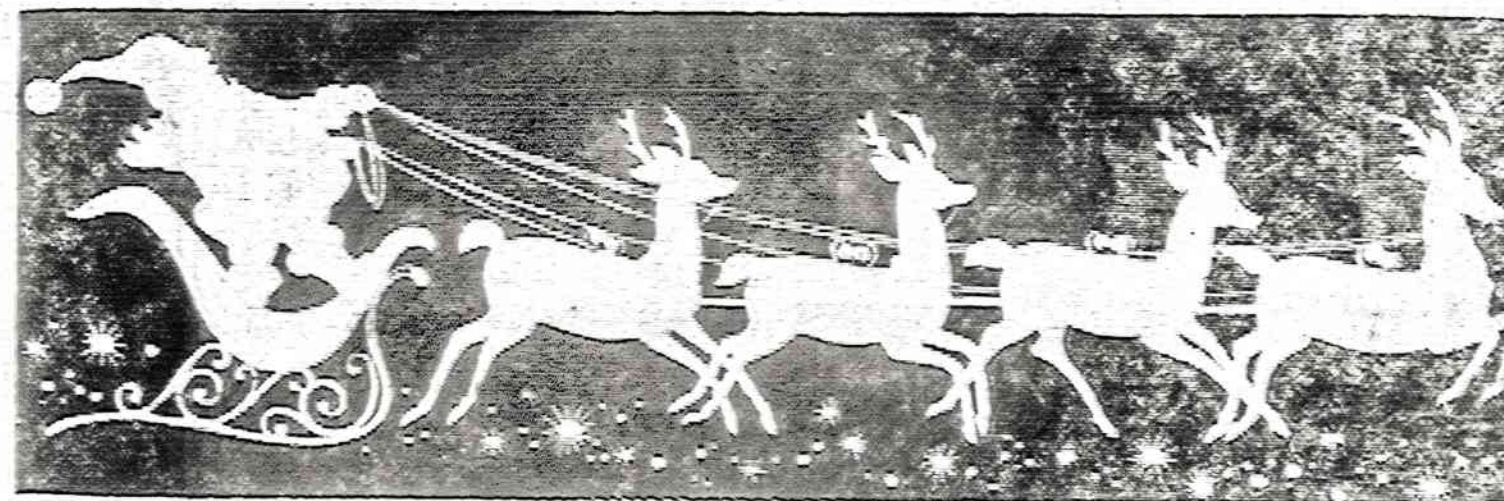
47 and Rockwell Street. Tel. LA 3-1083
94 and Roberts Rd. Hickory Hills

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkių
savo klientams lietuviams

NORMAN BURŠTEINAS

KALIŲ KRAUTUVĖ IR SIUVYKLĀ

185 NORTH WABASH AVENUE — 2 aukštas,
Telef.: 263-5826. Rezid., 677-8489

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

PHILOMENA D. PAKEL,
Prezidentė

Skambant Kalėdų varpams ir besiklausant nuotai-
kingų šių švenčių giesmių, Chicagos Taupymo Bendro-
vės valdyba, direktoriai ir visi šios įstaigos tarnautojai
linki Jums linksmiausių Kalėdų ir Laimingų Naujų
Metų. Tikimės, kad Jūs leisite mums ir ateityje Jums
patarnauti.

Chicagos Savings yra puikiausiai išpuošta Kalėdi-
niais pagražinimais. Atėję pamatysite gražiai išpuoštą
egltę ir kitas įvairenybes.

Chicago Savings and LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue

CHICAGO, ILLINOIS 60636

Tel. GROvehill 6-7575